

KLAGENEMNDA FOR STEDSNVNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 45 73 70 45
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 2/2026

Klager: Gjerøy lokalforening, jf. § 12 første ledd

Navn: *Gjer(d)øy(a)*, *Gjer(d)øyhamn* og *Gjer(d)øyvær* samt flere avledede navn
Navnetype: Naturnavn, gårdsnavn, bruksnavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket, jf. § 7 tredje ledd

Leder i klagenemnda: Sigrid Stokstad

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Anders Øyvind Netland, John-Harald Skum

Kort saksfremstilling

Kartverket gjorde 14.09.2021 vedtak om skrivemåten av en rekke navn i Rødøy kommune. Vedtakene om skrivemåtene *Gjerdøya*, *Gjerdøyhamn* og *Gjerdøyvær* ble påklaget av Gjerøy lokalforening med ønske om skrivemåtene *Gjerøy*, *Gjerøyhamn* og *Gjerøyvær*. Klager mener at skrivemåten *Gjerdøya* ikke harmonerer med lokal talemåte, at skrivemåten *Gjerøy* har vært i offentlig bruk i flere generasjoner, og at det ikke har blitt brukt -d- i skriftlig form i *Gjer(d)øy* siden 1600-tallet. Kartverket sendte ut oppstartsbrev i klagesaken 30.03.2022, der også alle andre navn avledet av *Gjer(d)øy*- ble tatt med. Det kom ikke inn noen uttalelser i høringsrunden, men Rødøy kommune skrev at de støtter klagen fra Gjerøy lokalforening. Språkrådet stod ved sin tidligere tilråding om *Gjerdøya*, og Kartverket støttet Språkrådets vurderinger og opprettholdt sitt vedtak. Kartverket viser til Språkrådets vurderinger, og skriver «Vi ser ikke at lovverket åpner for en annen skrivemåte enn Gjerd- når den nedarvede lokale uttalen er tjukk l av norrøn rð, også når de andre faktorene er tatt i betraktning som Språkrådet drøfter i sin tilråding».

Saken er sendt til klagenemnda for endelig avgjørelse.

Nemndas vurderinger

Nemnda mente at det er helt klart at navnet ut fra etymologi og historisk opphav bør skrives med -rd-. Dette opphavet vises både i de eldste belagte skrivemåtene av navnet og i den nedarvede uttalen med tjukk l, som kommer av gammelnorsk -rð-. Klager skriver at skrivemåten med -rd- ikke har vært brukt siden 1600-tallet, men dette stemmer ikke. Selv om skrivemåten i matrikler og lokallitteratur er entydig med -r- (jf. opplistingen i Språkrådets tilråningsbrev), viser søk i Nasjonalbibliotekets baser at også skrivemåten med -rd- er vanlig, og navnet har vært skrevet *Gjerdøya* på hovedkartserien de siste førti årene.

Et argument mot skrivemåten -rd- er at den kan gi en skriveuttale med /rd/ hos folk som ikke kjenner navnet. På den annen side vil skrivemåten med -r- kunne føre til at den nedarvede uttalen med tjukk l blir svekket.

Etter en samlet vurdering gikk nemnda enstemmig inn for skrivemåten *Gjerdøya* i samsvar med navnets historiske opphav. Nemnda gikk inn for bestemt form av navnet på linje med de andre øynavnene i området. Bestemt form av navnet er også belagt både i matriklene, på kart, i eldre kilder (jf. *Norske Gaardnavne*) og i lokallitteraturen. Vedtaket om skrivemåten *Gjerd-* gjelder også de avledede navnene i saken, se listen nedenfor.

Nemnda gjorde slikt enstemmig

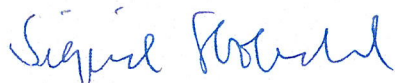
VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes

Løpenr.	Vedtatt skrivemåte	Navneobjekttype
1	Gjerdøya	Øy i sjø
2	Gjerdøya	Navnegård (gnr. 76 og 77)
3	Gjerdøya	Poststed
4	Gjerdøyhamn	Gård
5	Gjerdøyvær	Øygruppe
6	Nord-Gjerdøya	Gård (gnr. 76)
7	Nord-Gjerdøya (Nordgården)	Bruk (76/1)
8	Sør-Gjerdøya	Gård (gnr. 77)
9	Sør-Gjerdøya (Øvergården)	Bruk (77/1)
10	Sør-Gjerdøya	Bruk (77/2)

11	Sør-Gjerdøya	Bruk (77/3)
12	Sør-Gjerdøya	Bruk (77/4)
13	Nord-Gjerdøyvågen	Vik
14	Sør-Gjerdøyvågen	Vik
15	Gjerdøysjyen	Landingsplass
16	Gjerdøyrevet	Grunne i sjø
17	Gjerdøyhamn	Bruk (78/1)
18	Gjerdøyhamn	Bruk (78/2)
19	Gjerdøyveien	Adressenavn
20	Gjerdøyhamn	Adressenavn
21	Gjerdøyvær	Adressenavn

Oslo, 8. juni 2026

Sigrud Stokstad

leder i klagenemnda

Line Lysaker Heinesen

sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 45 73 70 45
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNAVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 1/2026

Klager: Troms og Finnmark mållag, jf. § 12 første ledd

Navn: *Tårnelv(a)*, *Husøya(a)* og *Fjordgård(en)*

Navnetype: Grendenavn og tettstednavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Senja kommune, jf. § 7 første ledd

Leder i klagenemnda: Sigrid Stokstad

Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Anders Øyvind Netland, John-Harald Skum

Kort saksfremstilling

Kartverket gjorde 05.12.2024 vedtak om skrivemåten av en rekke navn i Senja kommune. Det kom ingen klager på Kartverkets vedtak. Blant vedtakene var elvenavnet *Tårnelva*, øynavnet *Husøya* og gårdsnavnet *Fjordgården*. Vedtakene var i samsvar med Språkrådets tilråding. Disse tre navnene har sekundærnavn (grendenavn og tettstednavn) som kommunen er vedtaksmyndighet for, og Senja kommune gjorde 13.03.2025 vedtak om skrivemåtene *Tårnelv*, *Husøy* og *Fjordgård* for disse sekundærnavnene. Kommunens vedtak ble påklaget av Troms og Finnmark mållag, som mener at de tre grende- og tettstednavnene skal skrives *Tårnelva*, *Husøya* og *Fjordgården* i samsvar med lokal uttale, jf. hovedregelen i stedsnavnloven. Klager viser dessuten til at det er gjort vedtak om skrivemåte i bestemt form for primærnavnene, og at disse skrivemåtene etter § 4 tredje ledd skal være retningsgivende for sekundære navnefunksjoner. Etter ny høringsrunde, der Språkrådet stod ved sin tilråding om *Tårnelva*, *Husøya* og *Fjordgården*, stod kommunen ved sitt vedtak, og saken er sendt til klagenemnda.

Kommunen skriver blant annet at «man bruker bestemt form på primærnavnene og ubestemt på tettstedene/ grendene. Mållaget som klaget på vedtaket er et fylkeslag, og har antakeligvis ikke samme lokal tilknytning til stedene slik de som har kommet med høringsinnspill har. Derfor burde det legges tyngre vekt på hørings svarene fra de lokale lag, foreninger, firmaer og enkeltpersoner. Siden alle hørings svar som kom inn på siste høring viser til ubestemt form, og disse representerer de som bor i bygdene, vurderer Senja kommune at grendene/ tettstedene skal skrives med ubestemt form: Tårnelv, Husøy og Fjordgård». (Hørings svarene det vises til er innhentet etter at Språkrådet skrev sin andre tilråding).

Nemndas vurderinger

Klagenemnda har gjentatte ganger fått saker av denne typen, der en nedarvet uttale står mot en skriftbasert uttale. Selv om både bestemt og ubestemt form av navnene er i bruk både skriftlig og muntlig, er det vanskelig for nemnda ut fra de innsendte sakspapirene å si noe om utbredelsen av de forskjellige formene. Kartverket har gjort vedtak om skrivemåten av primærnavnene i bestemt form, og kommunen har deretter gjort vedtak om skrivemåte i ubestemt form av sekundærnavnene. § 4 tredje ledd i stedsnavnloven sier at «Når det same namnet er brukt om ulike namneobjekt på den same staden, skal den skrivemåten som er brukt for det namneobjektet namnet opphavleg vart brukt om, som hovudregel vere retningsgivande for skrivemåten for dei andre namneobjekta». Her har det imidlertid skjedd et denotasjonsskifte fra naturnavn til grende/tettstednavn, der de sistnevnte nok oppfattes som mer offisielle navn.

Nemnda diskuterte om det i denne saken er grunnlag for å fravike hovedregelen om at skrivemåten av primærnavnene skal være styrende. Blant argumentene for å fravike hovedregelen er at vedtaket om ubestemt form var enstemmig fra kommunens side, og at de lokale høringsuttalelsene entydig støtter ubestemt form. Bruken av ubestemt form vil ikke skygge for meningsinnholdet i navnet (jf. formålsparagrafen til stedsnavnloven), og bestemt form av navnene vil fortsatt være i bruk skriftlig og muntlig for naturnavnene.

Nemnda diskuterte også om det bør gjøres et delt vedtak her, med *Husøy* og *Fjordgård* i ubestemt form, men *Tårnelva* i bestemt form. Bakgrunnen for dette er at Tårnelv(a) er en grend som ikke er urbanisert, slik at den tradisjonelle uttaleformen må antas å stå sterkere der enn på de to tettstedene.

Nemnda konkluderte med at det i denne saken er grunnlag for å fravike hovedregelen om at skrivemåten av primærnavnene skal være retningsgivende for skrivemåten av sekundærnavnene. Nemnda var likevel delt i sitt vedtak, der et mindretall bestående av Eldar Heide og John-Harald Skum gikk inn for *Husøy*, *Fjordgård* og *Tårnelva*, mens et

flertall bestående av Anders Øyvind Netland, Kristin Bakken og Sigrud Stokstad gikk inn for *Husøy, Fjordgård og Tårnelv*.

Nemnda gjorde, i samsvar med flertallet, slikt

VEDTAK:

Som skrivemåte fastsettes **Husøy** (tettstednavn), **Fjordgård** (tettstednavn) og **Tårnelv** (grendenavn)

Oslo, 8. juni 2026

Sigrud Stokstad
leder i klagenemnda

Line Lysaker Heinesen
sekretær

KLAGENEMNDA FOR STEDSNVNSAKER

Språkrådet
Postboks 1573 Vika
0118 Oslo
tlf. 45 73 70 45
e-post: post@sprakradet.no

MØTEPROTOKOLL FOR KLAGENEMNDA FOR STEDSNVNSAKER ETTER LOV 18. MAI 1990 NR. 11 OM STADNAMN, § 12

Klagesak 11/2025
Klager: Eier, jf. § 10

Navn: *Søbekksetra/Sørbekksetra* (saken gjelder klage på avslag om gjenopptaking)
Navnetype: Bruksnavn

Det påklagede vedtaket gjort av: Kartverket

Leder i klagenemnda: Sigrid Stokstad
Øvrige medlemmer: Kristin Bakken, Eldar Heide, Anders Øyvind Netland, John-Harald Skum

Kort saksfremstilling

Kartverket gjorde 18. mars 2024 vedtak om skrivemåten av en rekke navn i Sør-Aurdal kommune, deriblant eiendomsnavnet *Sørbekksetra* (gnr./bnr. 94/2). Eier av denne eiendommen, som ønsker skrivemåten *Søbekksetra*, har kontaktet Kartverket og bedt dem ta opp saken på nytt. Klager viser til uttalen *Sø-* og skrifttradisjonen for *Søbekksetra*. Klager mener også at forleddet i navnet kan ha et annet opphav enn himmelretningsordet *sør*. Kartverket har avslått søknaden om gjenåpning av saken fordi det ifølge Kartverket ikke kommer frem nye opplysninger i brevet fra eier som kunne gitt et annet resultat i navnesaken. Eier har kontaktet klagenemnda med klage på Kartverkets avslag.

Nemndas vurderinger

Nemnda skal i denne saken ikke ta stilling til skrivemåten av navnet, men bare vurdere om det har kommet inn nye opplysninger som gir grunnlag for gjenopptaking, jf. § 10 i stedsnavnloven.

Klager viser til lokal nedarvet uttale og skriftradisjon, og til at alle som har uttalt seg i saken ønsker skrivemåten *Søbeek-*. At lokal uttale er /sø:ˈbɛkk-/ og /sø:ˈbɛkkɕɛːˈtra/ i eldre kilder var en del av vurderingsgrunnlaget i forrige behandling av saken. Skriftradisjonen var også en del av vurderingen, og som det fremgår av navnesaksskjemaet i vedtaket fra Kartverket, varierer skrivemåten mellom *Søbeek-* og *Sørbekk-* i forskjellige kilder. Også de lokale uttalelsene med ønske om skrivemåten *Søbeek-* var med i vurderingen. Når det gjelder en alternativ tolkning av navnet, mener nemnda at det er overveiende sannsynlig at forleddet i navnet er himmelretningsordet *sør*. Nemnda kan dermed ikke se at klager legger frem nye opplysninger som gir grunnlag for å ta opp saken på nytt.

Nemnda gjorde slikt enstemmig

VEDTAK:

Søknaden om gjenopptaking avslås.

Oslo, 8. juni 2026

Sigrid Stokstad

leder i klagenemnda

Line Lysaker Heinesen
sekretær